№ 6/1967.

Ålands landskapsstyrelses framställning till Ålands landsting med förslag till landskapslag om Ålands sjöfartsläroverk och landskapslag om Ålands tekniska skola.

Medelst en den 26 september 1966 dagtecknad skrivelse hemställde rådgivande kommissionen vid Ålands sjöfartsläroverk hos landskapsstyrelsen om, att åtgärder skulle vidtagas för sådan ändring av lagstiftningen om sjöfartsläroverket, att den maskintekniska avdelningen skulle ombildas till en självständig teknisk skola. En sådan omorganisation har förutsatts också i byggnadsprogrammet för sjöfartsläroverkets om- och tillbyggnad och har även förortats av yrkesutbildningsstyrelsen. I anledning av skrivelsen, vilken bilägges denna framställning, tillsatte landskapsstyrelsen den 7 därpåföljande oktober en lagberedningskommitté, bestående av lagberedningssekreteraren såsom ordförande samt rektor Hugo Grönroos och vicelantrådet Alarik Häggblom som ledamöter. Kommitten har i huvudsak omfattat rådgivande kommissionens hemställan och utarbetat förslag till landskapslagar om Ålands sjöfartsläroverk och Ålands tekniska skola, över vilka lagförslag inbegärts yttrande från rådgivande kommissionen, lärarkollegierna vid sjöfartsläroverkets navigationsskola och maskintekniska avdelning, Ålands redarförening r.f., Ålands befälhavarförening r.f., Ålandssektionen av Finlands skeppsbefälsförbund, Ålands maskinbefälsförening r.f. och Ålands företagarförening r.f. I samtliga inkomna utlåtanden har man i princip ställt sig positiv till den tudelning av sjöfartsläroverket som lagförslagen förutsätter.

Med hänsyn till att den maskintekniska avdelningen såsom en del av Ålands sjöfartsläroverk kommit att, särskilt utanför landskapets gränser, mer eller mindre uppfattas såsom endast en specialkurs hörande till navigationsskolundervisningen och att den sålunda icke blivit jämställd med motsvarande tekniska skolor i riket, har också landskapsstyrelsen omfattat kommitténs förslag och föreslår att den tekniska skolan helt skulle skiljas från Ålands sjöfartsläroverk. Sjöfartsläroverket skulle därefter omfatta en navigationsskola och en skepparskola, medan den tekniska skolan, som skulle erhålla namnet Ålands tekniska skola, skulle bestå av tvenne studieriktningar, en för maskinmästare och en för skeppsbyggnad. Behovet av en studieriktning för skeppsbyggnad är uppenbart, då en sådan saknas i hela svensk-Finland.

Då de båda skolorna i huvudsak skulle utbilda sjöbefäl, bör ett samarbete mellan dem naturligtvis etableras och landskapsstyrelsen anser därför ändamålsenligt att ordföranden och någon av ledamöterna i rådgivande kommissionen vid Ålands sjöfartsläroverk samtidigt skulle vara ord-

förande respektive ledamot i den rådgivande kommissionen för Ålands tekniska skola. Ett stadgande härom kommer även att införas i verkställighetsförordningarna.

Ett samarbete förutsättes ju även på den grund att vardera skolan också efter den planerade om- och tillbyggnaden kommer att inrymmas i samma byggnadskomplex med flera gemensamma utrymmen.

De föreslagna landskapslagarna överensstämmer i stort sett med varandra och bygger i princip på landskapslagen angående Ålands sjöfartsläroverk av den 15 juli 1952 (26/52). Enligt 1 § 2 mom. av vardera lagförslaget skulle landskapsstyrelsen äga rätt att anordna kompletterings- och specialkurser vid skolorna. För sjöfartsläroverkets del avser dessa kurser radiotelegrafistkurs, kurser för fiskefartygsbefäl och kurser för radarnavigatörer. Dessutom planeras merkantil fortästtningsundervisning för sjökaptener.

För tekniska skolans del skulle ifrågavarande kurser främst avse övermaskinmästarkurs för landkraftverk, undermaskinmästarkurs, maskinskötarkurs och fartygselektrikerkurs.

Undervisningen vid skolorna skulle liksom tidigare var i huvudsak ordnad enligt samma grunder, som gälla vid statens motsvarande läroanstalter. I riket gällande bestämmelser angående inträdesfordringar och lärokurser för olika examina skulle huvudsakligen lända till efterrättelse. Meningen är härvid, att vardera lagen kompletteras med en landskapsförordning, som skulle innehålla detaljerade bestämmelser angående undervisningen i överensstämmelse med motsvarande riksförordningar. Enligt 13 § 1 mom. 2 punkten tillkommer landskapet lagstiftningsrätt ifråga om undervisningsväsendet med de begränsningar, som 11 § 2 mom. 6 punkten avser. En jämförelse med sistnämnda stadgande ger vid handen, att rikets lagstiftningsbehörighet omfattar bl.a. den kunskap och skicklighet som erfordras för vinnande av viss av staten godkänd kompetens. Dessutom åligger det riksmyndigheterna enligt 15 § förordningen angående ordnandet av undervisningsväsendet i landskapet Åland (24/1924) att övervaka, att de i riket tillämpade grunderna för undervisningen vid landskapets sjöfartsläroverk tillämpas samt att eleverna bibringas det mått av kunskaper och färdigheter, som är fastställt för eleverna vid jämförliga eller liknande statsläroverk.ävensom att läroverken eljest motsvara med dem avsett ändamål. Motsvarande stadgande ingår i förordningen angående ordnande av undervisningen i maskintekniska avdelningen av högre navigationsskolan i Mariehamn (8/35). Då dessa stadganden bibehållits i lagförslagen skulle någon ändring icke heller i detta avseende sålunda ske genom föreliggande lagförslag.

Landskapsstyrelsen föreslår att ifrågavarande lagar skulle träda i kraft den 1 januari 1968. Då det därförinnan är påkallat, att förberedande åtgärder vidtagas, såsom tillsättande av rådgivande kommission och rektor samt andra av undervisningens omorganisation påkallade förberedande åtgärder föreslås rätt för landskapsstyrelsen att redan under år 1967 vidtaga dylika verkställighetsåtgärder.

Enär landskapslagen om Ålands tekniska skola innebär en ombildning av den nuvarande maskintekniska avdelningen vid Ålands sjöfartsläroverk till en självständig skola, föreslås även infört i lagförslaget e t stadgande därom, att innehavare av tjänst eller befattning, som vid denna lags ikraftträdande är anställd vid avdelningen skulle utan särskilt beslut av landskapsstyrelsen överföras till motsvarande tjänst eller befattning till Ålands tekniska skola.

Med hänvisning till ovanstående får landskapsstyrelsen vördsamt förelägga Landstinget till antagande nedanstående

L a n d s k a p s l a g
om Ålands sjöfartsläroverk.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 §.

Ålands sjöfartsläroverk består av en navigationsskola och en skepparskola.

Vid navigationsskolan må inrättas en fortsättningsklass för meddelande av fortsättningsundervisning åt personer, som avlagt sjökaptensexamen, ävensom föranstaltas särskilda kurser och examina.

2 §.

I navigationsskolan meddelas undervisning för avläggande av examina för styrmän, överstyrmän och kaptener.på handelsfartyg.

I skepparskolan meddelas undervisning för avläggande av skepparexamen.

3 §.

Undervisningen vid sjöfartsläroverket skall huvudsakligen vara ordnad enligt de grunder, som gälla vid statens sjöfartsläroverk.

I avseende å inträdesfordringar och lärokurser för olika examina skola de för motsvarande läroanstalter i riket gällande bestämmelserna i huvudsak lända till efterrättelse.

4 §.

Sjöfartsläroverket är landskapets läroinrättning och står under landskapsstyrelsens överinseende.

Angående riksmyndigheternas rätt att förrätta inspektioner av läroverket och övervaka, att eleverna bibringas det mått av kunskaper och

färdigheter, som i riket är fastställt för eleverna vid motsvarande läroanstalter för vinnande av viss, av statlig myndighet godkänd behörighet, är särskilt stadgat.

5 §.

Vid sjöfartsläroverket skall för dess ledning och förvaltning finnas en rektor, som utses bland de ordinarie lärarna i navigationsämnen.

För meddelande av undervisning och ledande av elevernas praktiska övningar samt för läroverkets skötsel och ekonomi må vid sjöfartsläroverket tillsättas överlärare, lektorer och extraordinarie lärare samt särskilda innehavare av tjänster och befattningar.

Läroverkets lärare skola innehava den kompetens, som är föreskriven för motsvarande befattningshavare i riket.

6 §.

Vid sjöfartsläroverket skall finnas en rådgivande kommission med uppgift att vara ett kontaktorgan mellan läroverket och sjöfartsnäringen. På kommissionen ankommer att avgiva utlåtanden i frågor rörande läroverkets verksamhet och framställa förslag för främjande av dess utveckling.

7 §.

För sjöfartsläroverkets underhåll och för utvecklandet av dess verksamhet skola årligen upptagas erforderliga anslag i landskapets ordinarie inkomst- och utgiftsstat.

Dessutom må för anordnande av i 1 § 2 mom. avsedd undervisning reserveras erforderliga anslag i inkomst- och utgiftsstaten.

8 §.

Närmare bestämmelser angående verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas genom landskapsförordning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1968, och genom densamma upphäves landskapslagen den 15 juli 1952 angående Ålands sjöfartsläroverk (26/52).

L a n d s k a p s l a g
om Ålands tekniska skola.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 §.

Ålands tekniska skola omfattar en studieriktning för maskinmästare och en studieriktning för skeppsbyggnad.

Vid skolan må efter behov anordnas kompletterings- och specialkurser i anslutning till nämnda studieriktningar samt meddelas undervisning inom närliggande tekniska yrkesområden.

2 §.

Undervisningen vid Ålands tekniska skola skall huvudsakligen vara ordnad enligt de grunder, som gälla vid statens tekniska skolor.

I avseende å inträdesfordringar och lärokurser för olika examina skola de för motsvarande studieriktningar i riket gällande bestämmelserna i huvudsak lända till efterrättelse.

3 §.

Tekniska skolan är landskapets läroinrättning och står under landskapsstyrelsens överinseende.

Angående riksmyndigheternas rätt att inspektera skolan och övervaka, att eleverna bibringas det mått av kunskaper och färdigheter, som är fastställt för eleverna vid motsvarande läroanstalter i riket för vinnande av viss, av statlig myndighet godkänd kompetens, är särskilt stadgat.

4 §.

Vid tekniska skolan skall för dess ledning och förvaltning finnas en bland skolans ordinarie lärare utsedd rektor.

För meddelande av undervisning och ledande av elevernas praktiska övningar samt för skolans skötsel och ekonomi må vid tekniska skolan tillsättas lektorer och extraordinarie lärare samt särskilda innehavare av tjänster och befattningar.

Skolans lärare skola innehava den kompetens, som är föreskriven för motsvarande befattningshavare i riket.

5 §.

Vid tekniska skolan skall finnas en rådgivande kommission med uppgift att vara ett kontaktorgan mellan skolan och de näringsgrenar, för vilka skolan utbildar yrkesmän. På kommissionen ankommer att avgiva utlåtanden i frågor rörande skolans verksamhet och framställa förslag för främjande av dess utveckling.

6 §.

För tekniska skolans underhåll och för utvecklande av dess verksamhet skola årligen upptagas erforderliga anslag i landskapets ordinarie inkomst- och utgiftsstat.

Dessutom må för anordnande av i 1 § 2 mom. avsedd undervisning reserveras erforderliga anslag i inkomst- och utgiftsstaten.

7 §.

Närmare bestämmelser angående verkställigheten och tillämpningen av

denna lag utfärdas genom landskapsförordning.

Denna lag träder i kraft så snart förordningen den 12 oktober 1935 angående ordnande av undervisningen vid maskintekniska avdelningen av högre navigationsskolan i Mariehamn ändrats i det avseende denna lag föreskriver, dock sålunda att förberedande åtgärder, som föranledas av denna lag, må därförinnan vidtagas.

Innehavare av tjänst eller befattning, som vid denna lags ikraftträdande är anställd vid Ålands sjöfartsläroverks maskintekniska avdelning, överföres utan särskilt beslut av landskapsstyrelsen till motsvarande tjänst eller befattning vid Ålands tekniska skola.

Mariehamn, den 7 mars 1967.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Hugo Johansson

Lantråd Hugo Johansson.

Sune Carlsson

Lagberedningssekreterare Sune Carlsson.